

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **R. B.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. L. P., advokátom v B., proti žalovanej **D.**, so sídlom v B., o **zaplatenie 14 383,10 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 24 C 41/2009, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2012 sp.zn. 9 Co 555/2011 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa podanou žalobou domáhal proti žalovanej označenej ako : G. P. – G.L.G., IČO : X., zaplata sumy 12 059,35 € s príslušenstvom. Počas konania došlo (viackrát) k zmene žaloby, napokon zostalo predmetom konania zaplatenie sumy 14 383,10 € (túto zmenu pripustil súd uznesením z 27. novembra 2009) titulom bezdôvodného obohatenia. Žalovaná (s obchodným menom totožným s menom uvedeným v žalobe) v priebehu konania 20. júla 2009 ukončila podnikanie u ohlasovacej živnosti. G. P. 3. júla 2009 ako jediná spoločníčka založila spoločnosť D., so sídlom v B., IČO : X..

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 9. marca 2011 č.k. 24 C 41/2009-331 zaviazal žalovanú, označenú v záhlaví rozsudku ako D., IČO : X., zaplatiť žalobcovi 12 145,83 € s 9 % ročným úrokom z omeškania od 27. novembra 2009 do zaplata, nahradiť mu trovy konania 4 150,33 € ako aj sumu 34,30 € štátu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu vo zvyšku súd zamietol. V odôvodnení rozsudku uviedol, že medzi žalobcom ako objednávateľom a právnym predchodcom žalovanej, fyzickou osobou podnikateľkou G. P. – G. ako zhotoviteľkou, bola uzavretá zmluva o dielo, ktorou sa zhotoviteľka zaviazala zhotoviť zatepl'ovací systém na rodinnom dome žalobcu. Žalovanej

poskytol žalobca celkovo 707 000 Sk, pritom dohodnutá cena diela bola 598 000 Sk. Žalovaná nepostupovala pri zhotovení diela s odbornou starostlivosťou, neskôr bol zistený výmerový rozdiel zateplovanej plochy, za čo nesie zodpovednosť žalovaná. Všetky finančné prostriedky, ktoré zaplatil žalobca žalovanej nad rámec zmluvne dohodnutej pevnej ceny, súd vyhodnotil ako bezdôvodné obohatenie žalovanej na úkor žalobcu. Taktiež považoval za bezdôvodné obohatenie žalovanej aj hodnotu vynaložených prác a zle vykonaných prác (podľa znaleckého posudku). V prevyšujúcej časti súd prvého stupňa nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

Na odvolanie žalovanej G. P., bytom B., Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. marca 2012 sp.zn. 9 Co 555/2011 rozsudok súdu prvého stupňa v jeho vyhovujúcej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolanie G. P. odmietol. Dôvodom zrušenia rozsudku v jeho vyhovujúcej časti bolo zistenie odvolacieho súdu, že konanie na súde prvého stupňa malo také vady v zmysle § 212 ods. 3 O.s.p., ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a týmto bola žalobcovi ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Nie je zrejmé, čo je predmetom konania, pretože o podanom návrhu na zmenu žaloby zo 14. októbra 2010 prvostupňový súd vôbec nerozhodol. Prvostupňový súd nadovšetko pri písomnom vyhotovení rozhodnutia v záhlaví rozsudku označil žalovanú ako D., B.. Z obsahu spisu však nie je možné zistiť, na základe akých skutočností k tomu došlo, pretože žalobca označil žalovanú ako : G. P. – G., B. a počas celého prvostupňového konania nebol podaný žiaden návrh v zmysle § 92 ods. 1, 2, 3, 4 O.s.p. o pripustenie zámeny účastníkov na strane žalovanej. Odvolací súd uzavrel, že v danom prípade nebol riadne ustálený okruh účastníkov konania na žalovanej strane. Vyslovil, že bude úlohou súdu prvého stupňa rozhodnúť v zmysle § 95 O.s.p. o zmene návrhu a konať s v návrhu označenou žalovanou G. P., keď bolo potrebné vysporiadať sa so všetkými námietkami žalovanej v rámci prvostupňového konania (tieto boli opakované aj v odvolaniach), ako napr. odstúpenie od zmluvy o dielo žalobcom a s tým spojenými následkami v zmysle § 642 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ďalej uložil súdu prvého stupňa náležite zhodnotiť výsledky vykonaného dokazovania (§ 132 O.s.p.), opätovne vo veci rozhodnúť, keď v rozhodnutí nesmú absentovať dôvody rozhodnutia, rozhodnutie musí byť presvedčivé a preskúmateľné a musí mať všetky náležitosti v zmysle § 157 O.s.p. Odvolanie G. P. odvolací súd odmietol v zmysle § 218 ods. 1 písm.b/ O.s.p., pretože táto nie je oprávnená na podanie odvolania – nie je účastníčkou ani vedľajšou účastníčkou konania podľa záhlavia rozsudku.

Proti časti rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie (posudzujúc dovolanie podľa jeho obsahu), podal žalobca dovolanie. Prípustnosť dovolania odvodzoval od ustanovenia § 237 písm.e/ O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný. Dovolateľ uviedol, že on nikdy nepodal žalobu proti spoločnosti D., L., IČO : X.. Žalobu podal proti žalovanej G. P., pôvodne podnikajúcej pod obchodným menom G. P. – G.. Spoločnosť D., ktorá je označená v záhlaví a v odôvodnení prvostupňového rozsudku, ako aj v uznesení odvolacieho súdu, nikdy žalovanou nebola a nemožno ju považovať za právneho nástupcu G. P.. V prípade konania vo veci „žalovanej“ D. ide o prípad, keď bez návrhu bolo súdom začaté konanie voči osobe, ktorá žalovanou nebola (lebo ako žalovaná nebola označená žalobcom, pričom išlo o sporové konanie, ktoré možno začať len na návrh). Keďže ani odvolací súd neodstránil vadu, ktorá sa vyskytla v konaní súdu prvého stupňa, dovolateľ žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie tak, aby konanie v právnej veci žalobcu proti žalovanej D. o zaplatenie 14 383,10 € s príslušenstvom zastavil, zaujal autoritatívny právny názor, podľa ktorého nie je nijako dotknuté konanie žalobcu proti žalovanej G. P. o zaplatenie 14 383,10 € s príslušenstvom a aby vyslovil, že v uvedenej veci má príslušný súd rozhodnúť v celom rozsahu uplatneného nároku.

Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm.b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239

ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolaním napadnutá časť uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutých častiach a vrátení veci na ďalšie konanie nemá znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom vadou uvedenou v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm.a/ až d/, f/ a g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a tieto nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Vzhľadom na obsah dovolania žalobcu dovolací súd sa osobitne zameril na posúdenie, či v konaní na odvolacom súde nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm.e/ O.s.p.

K procesnej vade podľa § 237 písm.e/ O.s.p. došlo podľa dovolateľa tým, že žalobca (t.j. dovolateľ) nikdy nepodal proti spoločnosti D., L., IČO : X. žalobu. Žaloba bola podaná proti G. P., pôvodne podnikajúcej pod obchodným menom G. P. – G.. Spoločnosť D., ktorú označil prvostupňový aj druhostupňový súd v záhlaví rozhodnutí nikdy žalovanou nebola a nemožno ju považovať za právneho nástupcu žalovanej G. P.. Z odôvodnenia prvostupňového rozsudku vyplýva, že súd prvého stupňa mal za to, že táto spoločnosť je

právnym nástupom G. P. ako fyzickej osoby, živnostníčky. Na takýto skutkový záver neexistovali žiadne dôkazy. V prípade konania vo veci „žalovanej“ D. ide o prípad, keď bez návrhu bolo súdom začaté konanie voči osobe, ktorá nikdy žalovanou nebola (voči nej nebol podaný návrh).

Podľa § 237 písm.e/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou, ktorej podstata spočíva v oprávnení účastníkov konania procesnými úkonmi, ktoré sú prejavmi ich vôle, disponovať jednak samotným konaním, teda ovplyvňovať i jeho začatie, jednak jeho predmetom.

Pokiaľ ide o začatie konania, to spravidla začína na návrh účastníka konania (§ 79 ods. 1 veta prvá O.s.p.). Výnimkou sú konania v zákone výslovne uvedené, pre ktoré platí, že môžu začať i bez návrhu, teda z podnetu súdu. Ide o konanie vo veciach starostlivosti o maloletých, konanie o spôsobilosti na právne úkony, opatrovnícke konanie, konanie o vyhlásení za mŕtveho, konanie o dedičstve, konanie o vyslovení prípustnosti prevzatia alebo držania v ústave zdravotníckej starostlivosti či ďalšie konania, kde to pripúšťa zákon (§ 81 ods. 1 O.s.p.). Ak nejde o tieto výnimky, súd konanie bez podaného návrhu začať a o veci konať nemôže. Ak k takejto situácii predsa len dôjde, konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm.e/ O.s.p., a je treba ho z tohto dôvodu zastaviť.

V prejednávanej veci je nepochybné, že žalobca podal žalobu voči žalovanej označenej ako G. P. – G.L.G., IČO : X.. Pod uvedeným obchodným menom bola žalovaná ako fyzická osoba zapísaná v živnostenskom registri na Obvodnom úrade v Bratislave na odbore živnostenského podnikania. Žalovaná ukončila podnikanie vo všetkých predmetoch podnikania uvedených v živnostenskom liste 20. júla 2009 (č.l. 92). Ešte predtým, t.j. 3. júla 2009 vznikla obchodná spoločnosť D., so sídlom L., IČO : X., v ktorej je jedinou spoločníčkou G. P.. Je pravda, že prvostupňový súd označil v záhlaví ako žalovanú spoločnosť D., a v odôvodnení rozsudku G. P. – G. označuje ako právneho predchodcu žalovanej D. napriek tomu, že z obsahu spisu nie je možné zistiť, na základe akých skutočností k tomu došlo, taktiež nebol podaný žiadny návrh v zmysle § 92 ods. 1, 2, 3, 4 O.s.p. na pripustenie zámény účastníkov na žalovanej strane. No práve najmä pre uvedenú vadu odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude úlohou súdu prvého stupňa konať s v žalobe označenou žalovanou G. P..

Vzhľadom na uvedené dovolací súd uzatvára, že postup odvolacieho súdu nemal za následok procesnú vadu v zmysle § 237 písm.e/ O.s.p.

Dovolací súd záverom dodáva, že v zmysle ustanovenia § 90 O.s.p. účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon na účastníkov označuje. Účastníkom konania je ten, komu svedčí jedna z definícií účastníctva podľa Občianskeho súdneho poriadku. Rozoznávame tri definície účastníctva :

- účastník konania je navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) podľa prvej časti normatívnej vety ustanovenia § 90 O.s.p.
- účastníkom konania je ten, koho zákon za účastníka označuje (druhá časť normatívnej vety ustanovenia § 90 O.s.p.)
- tretia definícia účastníctva je obsiahnutá v § 94 O.s.p., podľa nej je účastníkom konania v konaniach, ktoré možno začať i bez návrhu, aj ten subjekt, o ktorého právach a povinnostiach sa má konať.

Poukazujúc na uvedené zákonné ustanovenia neobstojí názor odvolacieho súdu, že účastníkom konania nie je ten, kto nie je označený v záhlaví rozsudku (rozhodnutia).

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto jej priznané neboli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. februára 2013

JUDr. Martin Vladík, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová